

Februari 2024

Nödvändiga åtgärder för Östersjön och fisket under 2024

Dyster situation i Östersjön – 2024 avgörande

Uttagen av hotade fiskarter fortsätter trots att vetenskapen och lagen säger att fisket borde stoppas för att inte riskera en ekologisk, och på sikt även socioekonomisk, kollaps. Torskbestånden i Östersjön kollapsade 2019 och nu går sillen till synes samma öde till mötes. Skarpsillen utvecklas också svagt med den lägsta rekryteringen någonsin. Om den dåliga återväxten tillåts fortsätta är risken stor att skarpsillen utvecklas lika svagt som sillen.

Fiskbeståndens tillbakagång påverkar inte bara ekosystemen, utan ger även ekonomiska, sociala och kulturella effekter för samhällen som är beroende av fiske eller fisketurism. Om utvecklingen ska vändas måste tomma ord och handlingsförlamning ersättas av mod och handlingskraft – åtgärder måste genomföras nu.

Fyra fiskeripolitiska åtgärder

På kommande sidor sammanfattar vi situationen för fisken och fisket i Östersjön, hur det påverkar ekosystemet och samhället och vilka nödvändiga åtgärder som behövs för att vända den negativa trenden för Östersjöns miljö. Det viktigaste vi kan göra för Östersjön och fiskbestånden är att **kraftigt minska fiskestrycket**. Följande rekommenderade åtgärder för 2024 är steg, som utöver minskat fiskestryck, kan bidra till en förbättrad fiskeriförvaltning:

- Trålgränsen flyttas ut utmed hela ostkusten
- Krafttag mot fusk i fisket
- Nationell kvotfördelning som stöder småskaligt fiske
- Sverige verkar för ökade vetenskapliga råd

Vad gick fel under kvotprocessen 2023?

ICES RÅD

Redan i början av kvotprocessen, när det [Internationella Havsforskningsrådet \(ICES\)](#) fastställde råden för kommande års fiske, uppstod utmaningar. Även om ICES råd representerar den bästa tillgängliga vetenskapen presenteras rådet i ett så kallat "headline advice". Där svarar ICES på frågan: Inom vilket intervall kan vi sätta kvoterna för nästa år. Att just det intervallet står högst upp i rådet överensstämmer med [avtalet](#) mellan EU-kommissionen och ICES. Men intervallet ger en snäv bild av beståndens situation. Vid en fullständig genomläsning av de vetenskapliga underlagen framkommer data som skulle behövt leda till helt andra beslut om kommande års fiske. [Flera bestånd](#) ligger nämligen under kritiska nivåer som Blim och Btrigger (se ordlista).

Dessutom utgår ICES bland annat från fiskets landningsrapporter. Om landningsrapporterna är felaktiga, vilket de ofta är, innebär det att underlaget till vetenskapen blir fel – till exempel genom att tillgången på en art kan överskattas, vilket i sin tur leder till överfiske.

EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG

EU-kommissionen läste hela ICES råd, från början till slut, och kom fram till att ett fortsatt riktat fiske efter sill/strömning i centrala Östersjön stred mot såväl ICES råd som EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) och den fleråriga förvaltningsplanen för Östersjön (MAP). Till en början efterfrågade kommissionen ytterligare information av ICES, [något ICES inte kunde tillhandahålla](#). Det hela slutade med att kommissionen föreslog ett stopp på riktat fiske efter sill/strömning i centrala Östersjön och Bottniska viken och genomgående lägre kvoter på flertalet av alla fiskerier i Östersjön.

MINISTERRÅDETS BESLUT

Inom ramen för EU-parlamentet och ministerrådets fleråriga förvaltningsplan för Östersjön finns tydliga riktlinjer för att förhindra överexploatering av fiskbestånd och undvika kollaps. EU-kommissionens förslag för 2024 års fiske gick i linje med såväl grundförordningen (den gemensamma fiskeripolitiken, GFP) som den fleråriga förvaltningsplanen. Trots kommissionens förslag om ett förbud mot riktat fiske av sill/strömning [beslutade ministerrådet om ett fortsatt fiske i Östersjön](#). Kvoterna sattes dessutom mycket [högre än vad kommissionen rekommenderade](#).

EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG OM LAGÄNDRING

Bara några månader efter ministerbeslutet [meddelade EU-kommissionen](#), som tidigare föreslog ett stoppat sillfiske i Östersjön, att de vill ta bort den artikel i den fleråriga förvaltningsplanen som låg till grund deras förslag ([Artikel 4.6](#)). Förslaget till borttagandet av artikeln ligger i linje med ministerrådets beslut, vilket väcker frågor.

Artikel 4.6 i den fleråriga förvaltningsplanen kallas också för "5%-regeln". Regeln finns till för att förhindra att fiskbestånd kollapsar.

Argumenten bakom att ta bort den enda säkerhetsmarginalen i regelverket är att artikeln i fråga är överflödigt och att det kan finnas inkonsekvenser mellan just den artikeln och artikel 5 i samma regelverk. Dessutom menar EU-kommissionen att en tillämpning av artikel 4.6 riskerar att ge allvarliga socioekonomiska konsekvenser. [Argumenten går inte ihop](#), artiklarna tillkom för just den situation vi befinner oss i, för att skydda bestånd som vetenskapen bedömer inte längre är livskraftiga, och de socioekonomiska konsekvenserna kommer bli långt mer allvarliga om Östersjöns fiskbestånd och ekosystem kollapsar helt på grund av en ohållbar fiskeförvaltning.

Lagändringen, som det faktiskt handlar om, har utformats till en anmärkningsvärd process. EU-kommissionen hade först inte tänkt att öppna upp för

offentligt samråd, vilket de till slut ändå gjorde. Det har inte heller dykt upp någon konsekvensbedömning av lagändringen, vilket är en del av den demokratiska processen när kommissionen presenterar förslag på lagändringar.

MINISTERRÅDETS BEGÄRAN OM SNABBSPÅR

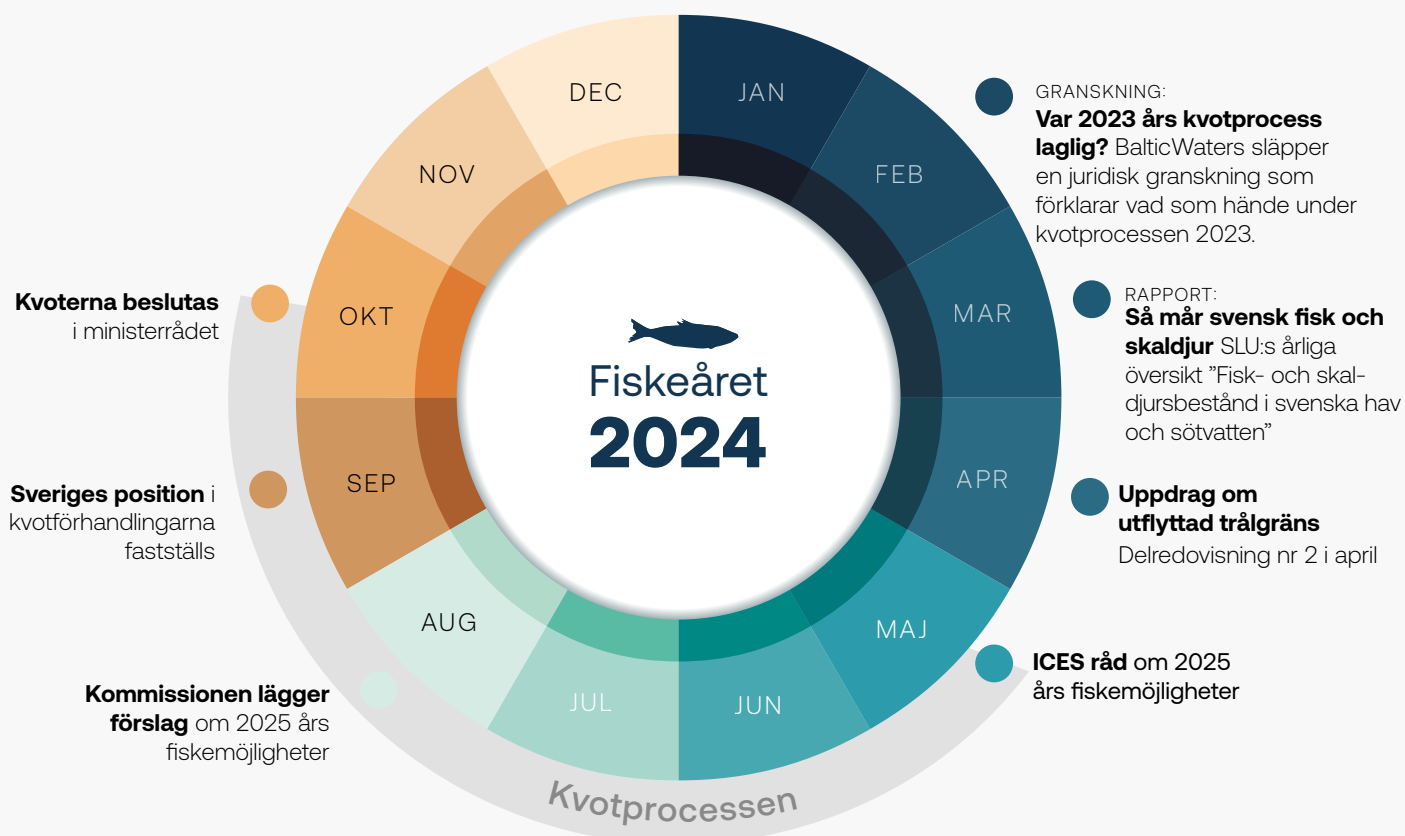
Efter att EU-kommissionen kom med ändringsförslaget har ministerrådet även begärt att frågan ska behandlas i ett snabbspår, enligt [163 i Europaparlamentets arbetsordning](#), det vill säga utanför de normala rutinerna. Vid ett snabbspår går förslaget direkt till omröstning i EU-parlamentet, utan att behandlas av fiskeutskottet. Ministerrådets begäran har beskrivits som ["helt oacceptabelt"](#) då det både försvagar fiskerilagstiftningen som egentligen ska skydda de försvagade bestånden och kringgår den demokratiska processen vid lagstiftning.

Den 16 januari röstades förslaget ner, vilket innebär att frågan fortsättningsvis kommer att behandlas enligt sedvanlig procedur.

BalticWaters kommentar om 2023 års händelser

Att tilldela sill/strömningkvot i centrala Östersjön och Bottenviken går emot både vetenskapliga råd, lagar och sunt förnuft. Men i stället för att ta konsekvenserna av årtionden av överfiske så initieras en process för att ändra eller ta bort lagar som tillkommit för att skydda fisken. Ministerrådets agerande har ifrågasatts av flera miljöorganisationer och även anmälts till EU-domstolen. Morgondagens fiske kommer inte räddas av att vi fiskar mer idag, bara för att värna kortsiktiga ekonomiska särintressen.

Tio viktiga händelser under fiskeåret 2024

Också under året:

Baltfish-möten
Östersjöländerna har flera möten under året där de diskuterar aktuella frågor om bestånd, miljö, förvaltningsplaner och fiskerikontroll.

Beställning från kommissionen om beståndsanalys av sill/strömning
ICES utformar en färdplan som identifierar återstående data- och forskningsbehov och nya modeller för framtida bevarandeåtgärder. En preliminär tidplan planeras publiceras i mars.

Kvotprocessen

MAJ

ICES råd om 2025 års fiskemöjligheter släpps

Varje år publicerar ICES bedömningar av de kommersiella fiskbestånden. För Östersjön släpps råden oftast i slutet maj, där de även redovisar fiskeråd enligt MSY-modellen (se ordlista).

Kommentar: Regeringen bör redan under första kvartalet föra bilaterala samtal på politisk nivå för att diskutera situationen i Östersjön och för att skapa en grund för gemensamma ståndpunkter runt årets kvotbeslut.

I år är det särskilt viktigt att föra samtal med Finland som står långt ifrån de begränsningar i sillfisket som förespråkas av ICES, och som också i flera delar [står en bit ifrån den svenska positionen](#). Sverige och Finland är två av de största sillfiskerikationerna så en gemensam ståndpunkt kommer ha betydelse för nästa års kvoter.

AUGUSTI

Kommissionen lägger förslag om 2025 års fiskemöjligheter

Efter att ICES har släppt sina beståndsbedömningar behandlas de av EU-kommissionen, som efter dialog med medlemsländer och intressenter lägger ett förslag för kommande års fiske. Kommissionens förslag används sedan som utgångspunkt för ländernas förhandlingar inför ministerrådets beslut som tas i oktober. Landsbygdsminister Peter Kullgren är den ansvariga svenske ministern.

Kommentar: Samtal om att återbygga fiskbestånden och korrigera bristerna i förvaltningen bör föras i god tid med riksdagsledamöter och länder kring Östersjön. En sådan brist i förvaltningen är fiskerikontrollen. Under 2024 kommer [DG-MARE](#) släppa en rapport som granskar kontrollen av fisket i Östersjön där Sverige och flera andra länder kritiserats för omfattande brister – både till sjöss och på land. Det är hög tid att dessa luckor täpps till och att medel avsätts för en fungerande kontroll.

SEPTEMBER

Sveriges position i kvotförhandlingarna fastställs

Inför att Sverige ska besluta sin förhandlingsposition för kommande års fiske får Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet underlag från Havs- och Vattenmyndigheten (HaV). Departementet genomför intressentmöten och delger därefter riksdagen ett underlag som diskuteras under möten i Miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämnden i september. Då ges riksdagen möjlighet att påverka Sveriges hållning i kvotförhandlingarna.

Kommentar: Sverige bör utarbeta en forskningsbaserad ståndpunkt som inte riskerar Östersjöns fiskbestånd, och riksdagsledamöter sätter tryck på landsbyggsministern för att säkerställa att Sveriges position är i linje med vetenskapen.

OKTOBER

Kvoterna beslutas i ministerrådet

I mitten av oktober träffas ländernas ansvariga ministrar för att fastställa kommande års fiskekvoter.

Kommentar: Erfarenheter från tidigare års förhandlingar visar att länder som kommit överens om en gemensam plattform inför mötet ofta når framgång för sina ståndpunkter. Sverige bör dessutom verka för att mötet med ministerrådet blir transparent och öka insynen i hur beslutet tagits. Att upprepa händelserna från 2023 (se rubrik *Vad gick fel under kvotprocessen 2023?* ovan) skulle vara förödande.

Andra viktiga fiskeripolitiska frågor 2024

FEBRUARI

Granskning: Var 2023 års kvotprocess laglig?

2023 års kvotprocess går att ifrågasätta på flera plan, inte minst det juridiska. Som tidigare skrivits har det tagits fler tveksamma beslut under och efter kvotprocessens gång.

Kommentar: Krafttag behövs för att säkerställa att kvotprocessen går till på ett lagligt, transparent och demokratiskt sätt. Regeringen behöver se över kvotprocessens legitimitet. BalticWaters lanserar under februari/mars en djupare granskning som tar upp de juridiska aspekterna i fjolårets kvotprocess – vad hände och gick det rätt till? Håll utkik efter den kommande publiceringen.

MARS

Rapport: Så mår svensk fisk och skaldjur

SLU:s årliga översikt "Fisk- och skaldjursbestånd i svenska hav och sötvatten" analyserar tillstånd och trender för de mest fiskade arterna i havet och de fyra stora sjöarna: Väneren, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. "Fiskbarometern", där all fakta samlas, utgör viktigt underlag för förvaltningen av fisk- och skaldjursbestånden, och för att utvärdera effekterna av olika förvaltningsåtgärder. [Till SLU:s Fiskbarometer.](#)

Kommentar: Regeringen och myndigheter behöver agera på ny kunskap och införa åtgärder som behövs för att återställa Sveriges fiskbestånd.

APRIL

Uppdrag om utflyttad trålgräns – delredovisning nr 2

Trots att det finns stor politisk enighet bakom förslaget om en utflyttad trålgräns utmed hela ostkusten har det beslutats att trålgränsen, i avgränsade försöksområden, ska flyttas ut på prov och inom ramen för ett [vetenskapligt projekt](#). Projektet, som har många [utmaningar](#) kring tid, miljö, artskydd, områden och juridiska aspekter, ska delredovisas för andra gången i april i år. Regeringen har lovat utflyttat trålfiske från våra kuster och har fortfarande möjlighet att hålla löftet genom att förändra riktlinjerna i uppdraget, vilket kan ske både innan och efter delredovisningen.

Kommentar: Regeringen behöver ändra uppdraget till HaV så att trålgränsen flyttas ut *permanent* utmed hela ostkusten och inte bara inom ramen för ett avgränsat vetenskapligt projekt.

UNDER ÅRET

Baltfish-möten

Östersjöländerna har flera möten om fisket under året, kallat [BALTAFISH](#), där de bland annat diskuterar aktuella frågor om Östersjöns bestånd, miljö, förvaltningsplaner och fiskerikontroll. Transparensen rörande vilka frågor som diskuteras och vilken hållning de olika länderna har är i dag låg.

Kommentar: Politiken måste engagera sig på ett tidigt skede för att ge tydliga politiska anvisningar till de tjänstemän som representerar Sverige i BALTAFISH. Instruktionen ska spegla den politiska viljan och bör följas upp regelbundet.

UNDER ÅRET

Beställning från kommissionen om beståndsanalys av sill/strömning

Under 2022 års kvotdiskussioner i riksdagen ledde medskicken från riksdagen till att [Sverige bad EU-kommissionen](#) ta hänsyn till det vetenskapliga kunskapsunderlaget vad gäller ålders- och storleksstruktur för sill/strömning i Bottniska viken och centrala Östersjön. Kommissionen formulerade en beställning till ICES, som nu utformar en färdplan som identifierar återstående data- och forskningsbehov och nya modeller för framtida bevarandeåtgärder. En preliminär tidplan planeras publiceras i mars.

Kommentar: Regeringen bör säkerställa att det förslag som lämnats till kommissionen, och ICES, också blir genomförda och att resultat av frågan också följs upp.

Fisket och lösningarna

Fakta om fisket

Om inget annat anges är uppgifter under rubriken "Fakta om fisket" en sammanställning som BalticWaters begärt ut från HaV.

Svenskt fiske i siffror

År 2023 rapporterade 412 svenska fartyg fångst från Östersjön, vilket innebar en ökning med 84 fartyg med 2022. Sammantaget fångade fartygen runt 75 195 ton fisk, en knapp minskning med 12 305 ton från föregående år.

Av samtliga 412 fartyg fiskade endast 20 fartyg upp 94 % av den totala fångsten och det är sill/strömning och skarpsill som utgör huvuddelen av den totala fångsten. Under 2023 rapporterades en fångst på 73 120 ton sill/strömning och skarpsill, vilket motsvarar 97 % av den totala fångsten från det svenska trålfisket.

SKARPSILL

För 2023 var den svenska kvoten för skarpsill i Östersjön satt till 42 739 ton. Den faktiska fångsten landade på 43 446 ton – det vill säga 707 ton över satt kvot. Anledningarna till ökningen kan vara flera, bland annat att Sverige kan ha köpt extra kvoter från ett annat land.

Sammanlagt trålade 32 svenska fartyg efter skarpsill i Östersjön, och av dem tog 10 fartyg upp 91 % av den totala skarpsillsfångsten för 2023. De flesta av de fartygen kommer från västkusten.

Sill/STRÖMMING

Under 2023 trålade sammanlagt 62 svenska fartyg efter sill/strömning i centrala Östersjön och Bottniska viken och rapporterade en total fångst på 28 836 ton. Av dessa 62 fartyg stod 20 för hela 96 % av sill/strömmingsfångsten.

TORSK

Under 2023 rapporterade 58 fartyg sammanlagt ca 15 ton landad torsk från både det västra och östra beståndet. Vårt att påpeka är att det inte är tillåtet med riktat fiske efter torsk, men en "oundviklig" bifångstkot finns.

FODER VS HUMANKONSUMTION

Av den totala fångsten (75 195 ton) från svenska fartyg har 89 % använts till industri och djurfoder, medan 11 % har gått till humankonsumtion. Det är framför allt sill/strömning och skarpsill som används till foder, men även spigg.

Sedan 2009, då överlåtbara fiskerättigheter infördes, har [andelen fisk som går till humankonsumtion minskat](#) drastiskt till förmån för de storskaliga industri-trålarna som fiskar för foder.

Det ekonomiska bidraget till statskassan från storskaliga trålare i Östersjön beräknades 2020 [enligt nationalekonomen Stefan Fölster](#) vara ca 22 miljoner om året, samtidigt som kostnaden för skattebetalarna är hundratals miljoner årligen i form av subventioner och bidrag.

Den svenska fiskeripolitiken

Många av de kommersiella fiskarterna har minskat kraftigt de senaste decennierna, men i stället för att skydda arter har politiken och förvaltningen fortsatt accepterat höga fiskekvoter och motsatt sig begränsningar av fisket. En anledning till bristen på handling är att fiskets negativa påverkan på bestånden ofta ifrågasätts och att kvoterna ofta beskrivs som "hållbara", trots att kunskapen som finns visar en helt annan bild.

Även om miljöfaktorerna i Östersjön också kan påverka arterna negativt är det ingen tvekan om att fisket har den största betydelsen för den nuvarande situationen. Det är inte ovanligt att fisket tar upp omkring hälften av ett bestånd på ett år enligt siffror från ICES. Det finns därmed begränsat med utrymme för bestånden att stå emot andra påverkansfaktorer som exempelvis predation, sjukdomar och klimatförändringar. Samtidigt finns också stora problem med bristande fiskerikontroll som bidrar till ofullständiga och potentiellt missvisande vetenskapliga underlag.

Förvaltningen tar i dag stor hänsyn till kortsiktiga vinstintressen, och bristen på handling mot fisket försvaras ofta med att det är "många intressen" att ta hänsyn till, eller med att kunskapsunderlagen är ofullständiga. Landsbygdsministern Peter Kullgren säger att [fisket inte får drabbas oproportionerligt](#) och att det krävs vidare forskning för att [klargöra orsakssamband](#) mellan fisket och de krympande bestånden. Bristande kunskap ska inte användas som ursäkt för att inte agera, tvärt om, [försiktighetsprincipen](#) ska vara vägledande för politikerna. De [vetenskapliga modellerna](#) visar att industrifisket tagit nästan varannan lekmogen sill/strömning i centrala Östersjön varje år, flera år i rad. I västra Östersjön har fiskets påverkan varit ännu högre.

Missuppfattningar om fiskets ekonomiska betydelse bidrar också till felaktiga beslut. Fisket framställs ofta som en viktig basnäring, när det i själva verket är en ekonomisk belastning för landet. Enligt nationalekonomen Stefan Fölster skapar det storskaliga fisket i [Östersjön nettokostnader för statskassan med 239 mkr/år och nettokostnader för samhällsekonomin med 387 mkr/år](#). BalticWaters har också visat på de [ekonomiska fördelarna vid en omfördelning av strömmingsfångsten](#), där en större del går till mat i stället för foder.

Det viktigaste vi kan göra för Östersjön och fiskbestånden är att **kraftigt minska fisketrycket**. Följande rekommenderade åtgärder för 2024 är steg, som utöver minskat fisketryck, kan bidra till en förbättrad fiskeriförvaltning:

Åtgärd: Trålgränsen flyttas ut längs hela ostkusten

Trålgränsen bör flyttas ut. Det har konstaterats av forskare, politiker, organisationer och tjänstemän. Opinionstrycket ledde slutligen till ett [regeringsuppdrag](#) om att [utöka utflyttningen](#) av trålgränsen till att omfatta samtliga delar av svenskt territorialvatten i Östersjön. Det är ett steg i rätt riktning men uppdragets utformning och [genomförande haltar](#). Uppdraget behövs förnyas, igen.

Sammantaget är det fullt rimligt att genomföra en *permanent* utflyttning av trålgränsen längs hela ostkusten och se det som en förvaltningsåtgärd. Ett starkt argument för att omvandla "försöket" till en förvaltningsåtgärd är att det inte finns tid för att göra vetenskapliga försök när [beståndsutvecklingen](#) ser ut som den gör.

Det är även viktigt att beakta vad SLU skriver i sitt underlag till HaV: "[den säkraste åtgärden för att öka biomassan av strömming är att minska fiskeridödligheten, det vill säga att minska fångstkvoterna som helhet](#)." Ett minskat fiske och en utflyttad trålgräns kan enligt SLU ge möjlighet för [skydd i de områden där sill/strömmingen ansamlas inför lek](#). Idag sker ett [omfattande fiske i de här områdena](#), vilket resulterar i att sill/strömmingen hinner fiskas upp innan de simmar in mot kusten för lek.

Åtgärd: Krafttag mot fusk i fisket

Bristerna i fiskerikontrollen har uppmärksammats om och om igen under årtionden, men trots att både myndigheter och politiker känner till bristerna har inget gjorts för att förändra situationen. I BalticWaters granskande [rapport fel och fusk i fisket - ett hot mot Östersjön](#) ges en fördjupande bild av problemet som visar hur myndigheter dömer efter olika måttstockar och att de böter som delas ut knappast avskräcker från ytterligare övertramp.

I slutet av 2023 kom det fram att [DG-MARE](#) gjort en granskning av Europas fiskerikontroll som systematiskt går igenom fusk i fisket och de allvarliga bristerna i kontrollen. Granskningen, som planeras släppas under 2024, riktar hård kritik mot Sverige och de stora bristerna i svensk kontroll. Fiskerikontrollen måste skärpas och [det finns vägar framåt](#). Läs vidare om det [här](#).

Åtgärd: En nationell kvotfördelning som gynnar det småskaliga fisket

Kustkvoterna må i dag vara högt satta för att möjliggöra ett "fritt fiske" för de småskaliga fiskarna, men samtidigt berättar många kustfiskare om att de inte ens kommer i närheten av att fiska upp sin kvot under förvaltningsperioden. [Kustfiskarna vittnar](#) om att de inte hittar tillräckligt med sill/strömming eller att fisken är liten och mager, och nämner de storskaliga industritrålarna som en anledning till fiskbristen. Sill/strömmingen hinner inte simma mot kusten innan de storskaliga trålarna fiskar upp dem ute till havs.

Planerade [tillfälliga fiskestopp](#) är inte tillräckliga lösningar på problemet eftersom de satta tidsperioderna går att ifrågasätta. Majoriteten av industrifisket sker vintertid, när sill/strömmingen ansamlas i utsjön inför vandringen mot kusten för lek. Majoriteten av skarpsillskvoten fiskas också upp ute till havs under vintertid. I år hade [80 % av skarpsillskvoten fiskats upp redan i mars](#). Ovannämnda fiskestopp under senvåren blir således ineffektiva och hjälper inte det småskaliga kustfisket.

Om kustfiskare inte tar upp sin kvot, eller om det finns kustkvot kvar i slutet av kalenderåret, kan kvoten omfördelas till "en annan kategori av fiskelicensinnehavare under förvaltningsperioden", enligt [FIFS 2004:25 i 14 kap. 9 §](#). En kustkvot kan således "vid behov" överföras till ett fartyg med individuella fiskerättigheter och regional kvot. Dessutom kan den kvoten bytas mellan medlemsstater, enligt [artikel 16.8 i den gemensamma fiskeripolitiken](#). Regelverken behövs ses över och det storskaliga industrifisket måste förbjudas eller regleras kraftigt. Här behövs tydligare politiska signaler till HaV.

Fiskeripolitiken i EU

Det kommande valet till Europaparlamentet och tillsättning av en ny EU-kommission kommer under 2024 ta mycket uppmärksamhet, men den fiskeripolitiska årsprocessen kommer att fortgå. De europeiska fiskeministerna fattar beslut om hur mycket av de kommersiella arterna som får fiskas varje år, vilket bland annat gäller torsk, sill/strömming och skarpsill. Beslutet utgår från ett förslag som läggs av kommissionen, med underlag från ICES som grund.

Till grund för kvotbesluten och den vetenskapliga rådgivningen används målet [Maximum Sustainable Yield \(MSY\)](#), som innebär att det varje år fiskas utifrån vad forskare bedömer att ett bestånd klarar av utan att riskera beståndens ungfiskproduktion på lång sikt. Detta har visat sig vara [förödande för Östersjöns kommersiella fiskarter](#). EU:s gemensamma fiskeripolitik är till stor del utformad för storskaligt fiske i Nordsjön, Atlanten och Medelhavet, men en sådan förvaltning har visat sig fungera dåligt i Östersjöns artfattiga innanhav.

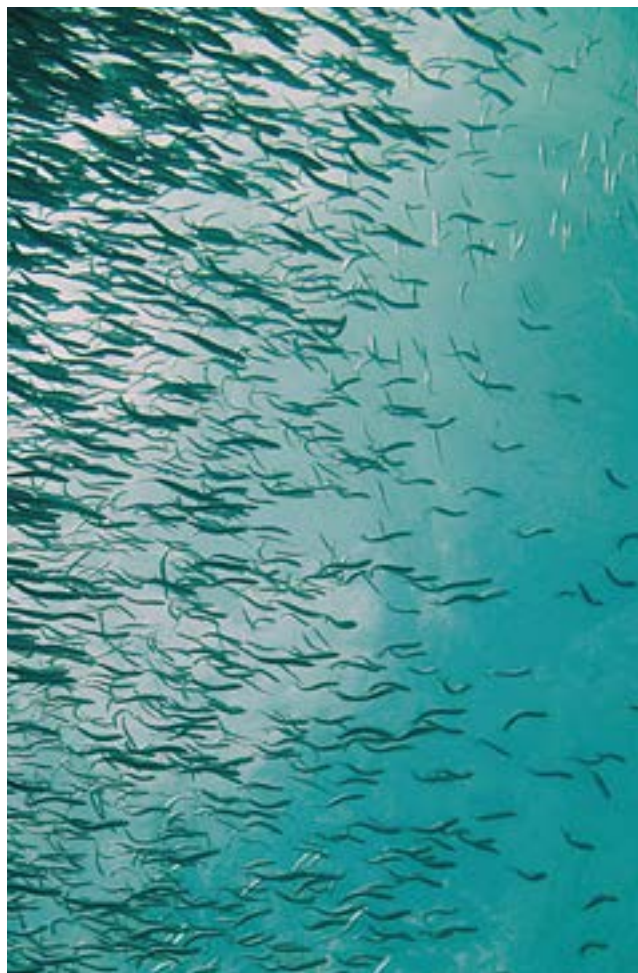
För att främja biologisk mångfald, långsiktigt fiske och bibehålla arternas motståndskraft behöver vi börja fiska med en säkerhetsmarginal till de uppskattningar som görs av bestånden.

● **Åtgärd: Sverige verkar för utökade vetenskapliga råd**

Det finns flera brister i vad som efterfrågas av den vetenskapliga rådgivningen. Underlaget visar inte på hur fisket av en art påverkar andra arter, trots att det inte råder något tvivel om att sillens kraftiga nedgång påverkar exempelvis lax, torsk och säl. Fisket efter skarpsill kan även riskera sill/strömmingsbestånden och fisket efter plattfisk kan få oavsiktliga konsekvenser för torskbeståndet.

Den vetenskapliga rådgivningen tar inte heller hänsyn till fiskens ålder och storlek (se rubrik: ”Beställning från EU-kommissionen om beståndsanalys av sill/strömming” ovan). Hänsyn för att bevara större och äldre individer i bestånden är avgörande kunskap för både miljö och kustfiske och något som ska ingå ICES:s rådgivning för alla arter enligt bland annat [Havsmiljödirektivet](#).

Bristerna i rådgivningen bärs oftast inte av forskarna, de arbetar utifrån de uppdrag de får av politikerna och besvarar de frågor som ställs. Här kan Sverige fortsätta begära utökade vetenskapliga råd och följa upp ärendena.

För ytterligare information

Konrad Stralka, Verkställande ledamot

konrad.stralka@balticwaters.org

+46 (0)70 750 23 31

Frida Tornberg, Verksamhetskoordinator

frida.tornberg@balticwaters.org

+46 (0)70 285 87 49

Om BalticWaters

BalticWaters är en oberoende stiftelse som arbetar med att förbättra Östersjöns miljö. Stiftelsen genomför storskaliga, åtgärdsorienterade miljöprojekt och bedriver tillämpad forskning för att visa vilka åtgärder som kan bidra till ett friskare hav och livskraftiga fiskbestånd. Projekten genomförs på land, längs kusten och i havet. BalticWaters verkar också för att utveckla och sprida kunskap om Östersjöns miljö till allmänhet, myndigheter och beslutsfattare. Målet är att öka kunskapen om de utmaningar som havet står inför och bygga opinion så att beslut blir tagna och åtgärder genomförda.

Läs mer på www.balticwaters.org

Ordlista

BALTFISH	Östersjöns regionala fiskeorgan med det primära målet att förbättra samordningen och samarbetet mellan Östersjöns medlemsstater.
Bestånd	Mängden av en fiskart i ett specifikt område.
Blim	Om ett bestånds biomassa hamnar på eller under gränsen Blim, är risken stor att beståndet inte längre kan återhämta sig.
BSAC	Baltic Sea Advisory Council. Dess huvudsakliga uppgift är att ge råd till Europeiska kommissionen och medlemsstaterna i frågor som rör förvaltningen av fisket i Östersjön.
Btrigger	Om ett bestånds biomassa når gränsen Btrigger ska ICES rekommendera förvaltningsåtgärder som återställer det till en nivå som når MSY på lång sikt.
F-MSY	Det fisketryck som på lång sikt kan ge maximal hållbart uttag, MSY.
GFP	EU:s gemensamma fiskeripolitik
HaV	Havs- och Vattenmyndigheten. Ansvarar för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag och hav.
HELCOM	Helsingforskonventionen, tidigare benämnd Östersjökonventionen, är en överenskommelse mellan Östersjöns strandstater om att värna miljön i Östersjön.
ICES	Internationella Havsforskningsrådet. En organisation som samordnar och främjar havs forskning i Östersjön och Nordatlanten. Ger rekommendationer om fiske som ligger till grund för EU:s kvotbeslut.
Kvot	En fastställd mängd av en viss fiskart som en fiskeriation får fånga i ett havsområde under en begränsad tidsperiod.
MAP	Multiannual Action Plan – den fleråriga förvaltningsplanen för Östersjön.
MSY	Maximum Sustainable Yield är målet för EU:s fiskeripolitik. I teorin ska MSY innebära att uttag av fångst långsiktigt maximeras utan att riskera beståndens återväxt. Tyvärr fungerar inte detta alltid i praktiken.